

## **PROJEKT *E-KULTURA* – *DIGITALIZACIJA* *KULTURNE BAŠTINE***

**JELENA BILIĆ**

Ministarstvo kulture Republike  
Hrvatske

*jelena.bilic@min-kulture.hr*

Digitalizacijom kulturne baštine otvaraju se znatno veće mogućnosti za njezinu upotrebu u stvaranju novih proizvoda i usluga, za stvaranje usluga temeljenih na sadržajima iz raznolikih izvora, za prevladavanje lokalnih i područnih granica i međusektorsko povezivanje te za stvaranje kritične mase lako dostupnih kulturnih sadržaja za ponovno korištenje u obrazovanju, umjetnosti, znanosti i gospodarstvu. Digitalizacija, mrežna dostupnost i dugoročno očuvanje digitalnih sadržaja jesu i bit će nužan preduvjet za pristup kulturnim sadržajima i znanju za sve, kao i za promicanje nacionalne baštine, identiteta i raznolikosti u europskom okružju. Ministarstvo kulture prepoznalo je potrebu za poticanje razvoja digitalizacije kulturne baštine, posebice evidentiranja, dokumentiranja i promicanja kulturnih dobara; koordinaciju izgradnje nacionalnoga infrastrukturnog sustava, razvoja sustavnoga i ujednačenog pristupa digitalizaciji građe; provedbu i praćenje pojedinačnih projekata digitalizacije kulturne baštine; oblikovanje ponude kulturnih sadržaja i usluga korištenjem informacijskim tehnologijama.

U cilju stvaranja uvjeta za održivo upravljanje procesom digitalizacije kulturne

baštine u Hrvatskoj Ministarstvo kulture predvidjelo je provedbu projekta *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine*. Projekt je prijavljen za sufinanciranje sredstvima Operativnog programa *Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.* na temelju *Poziva na dostavu projektnih prijedloga u ograničenom postupku dodjele bespovratnih sredstava u modalitetu trajnog poziva* pod nazivom *Razvoj e-usluga*, koji je objavilo Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije.

Budući da se projektom planira uspostaviti središnji sustav za pohranu, pristup, agregaciju i pretraživanje građe kulturne baštine koji će obuhvaćati kulturnu baštinu ustanova te unaprijediti proces digitalizacije, za uspješnu provedbu projekta nužno je sudjelovanje partnerskih ustanova. Svaki partner u projekt donosi posebne vještine iz svojeg djelokruga, stručna znanja i iskustva nužna za stvaranje zajedničkoga središnjeg sustava i e-usluga za korisnike svih baštinskih ustanova.

Hrvatski državni arhiv, kao predstavnik zajednice arhiva, središnja je arhivska ustanova zadužena za matične i razvojne poslove nacionalne arhivske službe, skrbi se o evidencijama arhivskoga gradiva na nacionalnoj razini te planira i usklađuje stručni rad arhiva. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu kao nacionalna knjižnica Hrvatske i središnja knjižnica Sveučilišta u Zagrebu promiče knjižničarstvo te izgradnju i razvoj hrvatskoga knjižničnog sustava, posjeduje kvalifikacije i stručno osoblje koje će doprinijeti unapređenju procesa digitalizacije u knjižnicama. Muzej za umjetnost i obrt kao partner u projektu jedan je od predvodnika digitalizacije kulturne baštine u

muzejskoj zajednici. Hrvatska radiotelevizija kao partner u projektu predstavlja ustanove imatelje i stvaratelje audiovizualnoga gradiva te kao pružatelj javnih radiodifuzijskih usluga posjeduje kvalifikacije i stručno osoblje koje će doprinijeti unapređenju procesa digitalizacije u ustanovama imatelja i stvaratelja audiovizualnoga gradiva.

U sklopu pripreme projekta provedena je analiza postojećeg stanja digitalizacije kulturne baštine u Hrvatskoj i izrađena je analiza trenutačnog stanja informacijskih sustava relevantnih za digitalizaciju kulturne baštine koja obuhvaća: analizu postojećega zakonodavnog okvira, standarda i kriterija za digitalizaciju; analizu organizacije procesa digitalizacije kulturne baštine; analizu digitalne građe kulturne baštine; analizu upravljanja digitalnom kulturnom baštinom; analizu podataka povezanih s očuvanjem digitalne kulturne baštine; analizu pristupa digitalnoj kulturnoj baštini; analizu ljudskih potencijala te analizu financijskih sredstava. Rezultatima analize trenutačnog stanja koristilo se za planiranje aktivnosti projekta definiranih stvarnim potrebama struke.

Opći je cilj projekta povećanje zaštite i mrežne dostupnosti digitalnoga kulturnog sadržaja, a posebni su ciljevi osigurati sigurnu pohranu digitalnoga kulturnog sadržaja na jednome mjestu, omogućiti korisnicima jedinstven pristup tako pohranjenom sadržaju uspostavom odgovarajućeg sustava informacijske i komunikacijske tehnologije, razviti e-us-

luge, uspostaviti standardiziran pristup digitalizaciji kulturne baštine te ojačati kapacitet zajednice arhiva, knjižnica i muzeja za digitalizaciju kulturne baštine. Nakon završetka sufinanciranja projekta ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava predviđen je nastavak korištenja rezultatima projekta, posebno u suradnji s drugim srodnim tijelima poput Ministarstva turizma, Ministarstva znanosti i obrazovanja, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture te ostalih javnih i privatnih ustanova radi ujednačenoga i ekonomičnog pristupa digitalizaciji kulturne baštine te korištenja digitalnom kulturnom baštinom u području znanosti, obrazovanja i turizma.

#### **E-CULTURE PROJECT “DIGITISATION OF CULTURAL HERITAGE”**

*To create conditions for sustainable management of the process of digitization of cultural heritage in Croatia, the Ministry of Culture envisaged the implementation of the “e-Culture – Digitisation of cultural heritage” project. The project has been submitted for co-financing through the “Competitiveness and Cohesion Operational Program 2014–2020”. The project plans to establish a central system for the storage, access, aggregation and retrieval of cultural heritage material. The overall objective of the project is to increase the protection and online availability of digital cultural content. The specific objective is to secure the storage of digital cultural content in one place, to allow users unique access to that stored content through the establishment of an appropriate information and communication technology system, to develop e-services, establish a standardised approach to digitising cultural heritage and strengthen the capacity of the archives, libraries and museums for digitising cultural heritage.*